

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/65/EÚ, pokiaľ ide o požiadavky na informácie, správu produktov a obmedzenia pozícií v záujme pomoci pri obnove po pandémie ochorenia COVID-19

[COM(2020) 280 final – 2020/0152 (COD)]

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/1129, pokiaľ ide o prospekt obnovy EÚ a ciele úpravy týkajúce sa finančných sprostredkovateľov v záujme pomoci pri obnove po pandémie ochorenia COVID-19

[COM(2020) 281 final – 2020/0155 (COD)]

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/2402, ktorým sa stanovuje všeobecný rámec pre sekuritizáciu a vytvára sa osobitný rámec pre jednoduchú, transparentnú a štandardizovanú sekuritizáciu v záujme pomoci pri obnove po pandémie ochorenia COVID-19

[COM(2020) 282 final – 2020/0151 (COD)]

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o úpravy sekuritizačného rámca na podporu obnovy hospodárstva v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19

[COM(2020) 283 final – 2020/0156 (COD)]

(2021/C 10/05)

Hlavný spravodajca: **Giuseppe GUERINI**

Konzultácia	Rada Európskej únie, 27.08.2020 [COM(2020) 281 final, COM(2020) 282 final a COM(2020) 283 final] Európsky parlament, 14.09.2020 [COM(2020) 281 final, COM(2020) 282 final a COM(2020) 283 final] Európska komisia, 23.09.2020 [COM(2020) 280 final].
Právny základ	článok 114 a článok 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť
Prijaté v pléne	29.10.2020
Plenárne zasadnutie č.	555
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	246/0/8

1. Závěry a odporúčania

1.1. EHSV odobruje a podporuje návrhy zmien smernice o regulácii trhov s finančnými nástrojmi, ktoré tvoria balík na oživenie kapitálových trhov a sú predmetom tohto stanoviska. Cieľom týchto zmien je podstatné zjednodušenie dokumentácie a požiadaviek, ktorými sa riadia finančné trhy, a konkrétne ustanovení smernice MiFID II. Keďže však balík úprav pôvodne zahŕňal štyri rôzne pozmeňujúce legislatívne opatrenia, považuje sa predsa len za vhodné v tomto stanovisku celkovo zohľadniť koncepciu zjednodušenia, ktorej zámerom nebolo len zjednodušenie smernice MiFID II, ale všeobecnejšie zníženie administratívnej záťaže bankových a finančných aktérov, čím sa uvoľnia zdroje na investície do oživenia hospodárstva.

1.2. EHSV podporuje návrhy Komisie a súhlasí s cieľmi balíka reformných opatrení, ktoré navrhla. Skutočne je potrebné vynaložiť všetko úsilie na aktualizáciu pravidiel s cieľom: i) uľahčiť investovanie do reálnej ekonomiky; ii) podporiť poskytovanie úverov fyzickým osobám a MSP; iii) povzbudiť rekapitalizáciu európskych podnikov a posilnenie úlohy trhov s cennými papiermi.

1.3. EHSV víta zjednodušenie niektorých požiadaviek, ktoré pre spôsobilé protistrany a profesionálnych investorov vyplývajú z ustanovení finančnej regulácie, a to v súlade s podporou, ktorú v tejto súvislosti už preukázali bankoví aktéri.

1.4. EHSV zo svojej funkcie zástupcu spotrebiteľov a občianskej spoločnosti pripomína potrebu chrániť sporiteľov a neprofesionálnych investorov a víta rozhodnutie Komisie, ktorá sa prostredníctvom navrhnutých zmien snaží naďalej venovať veľkú pozornosť finančnej regulácii a snažiť sa o dosiahnutie správnej rovnováhy medzi potrebami rôznych kategórií investorov. Zjednodušenie právnych predpisov by nemalo obmedziť záruky pre sporiteľov a menej skúsených investorov, ktorí by sa mali jasne odlišiť od profesionálnych subjektov.

1.5. EHSV podporuje cieľ Komisie znížiť náklady na dodržiavanie predpisov a zabrániť plytvaniu materiálnymi zdrojmi, a to výrazným znížením výroby papierovej dokumentácie o investíciách v prospech digitálnych nástrojov, čím sa zabezpečí rýchlejšia a istejšia interakcia medzi subjektmi a zákazníkmi, ako aj lepšia uchovateľnosť dokumentácie a lepšia environmentálna udržateľnosť.

1.6. EHSV osobitne víta cieľ uľahčiť sekuritizácie týkajúce sa problémových expozícií. Tento regulačný vývoj umožňuje bankám odbremeniť svoje súvahy, a zvýšiť tým svoju úverovú kapacitu v čase, keď je táto kapacita životne dôležitá.

1.7. EHSV sa preto domnieva, že zásah Komisie by mal byť dokonca ešte rozsiahlejší a rozhodnejší, než sa navrhuje. Platný regulačný rámec pre sekuritizáciu nesplácaných úverov, ktorý bol vytvorený pred pandémiou, je v istých ohľadoch nedostatočne pružný, čo môže mať negatívny vplyv na reálnu ekonomiku, a najmä na MSP v súčasnej hospodárskej situácii oslabenej pandémiou.

1.8. Tieto nepružné ustanovenia, najmä tie, ktoré sa týkajú termínov vykonávania transakcií, ktorými banky postupujú svoje problémové expozície, sa musia spravovať veľmi opatrne, aby sa zabezpečilo, že navrhované zjednodušenie nebude neprimerane zvýhodňovať subjekty špecializované na nesplácané úvery, čo by vystavilo (ďalším) ťažkostiam podniky v reálnej ekonomike, ak by banky boli nútené zbavovať sa týchto úverov príliš rýchlo.

2. Všeobecné pripomienky

2.1. Balík, ktorý obsahuje návrhy na zmeny nariadenia o rozpočtových pravidlách predložené Európskou komisiou 24. júla 2020, je ďalším v sérii viacerých opatrení prijatých v uplynulých mesiacoch v oblasti bankovníctva a financií s cieľom stimulovať účinnú obnovu po kríze vyvolanej pandémiou COVID-19.

2.2. Prvý súbor opatrení v rámci tejto stratégie sa týkal bankového sektora a jeho zámerom bolo podporiť poskytovanie bankových úverov domácnostiam a podnikom v celej EÚ s cieľom riešiť nepriaznivé účinky pandémie na dopyt a ponuku v rôznych výrobných reťazcoch.

2.3. Zmeny obsiahnuté v balíku opatrení, ktorý bol predložený 24. júla, sa naopak zameriavajú na kapitálové trhy s cieľom podporiť investície, zvýšiť kapitalizáciu podnikov a zvýšiť schopnosť bánk financovať oživenie hospodárstva.

2.4. Balík, ktorý navrhla Komisia, obsahuje konkrétne a zjednodušujúce zmeny týkajúce sa štyroch hlavných opatrení v oblasti bankovej a finančnej regulácie: ide o smernicu o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID II), nariadenie o prospekte, nariadenie o sekuritizácii a nariadenie o kapitálových požiadavkách (CRR). Z tohto dôvodu, hoci hlavným predmetom tohto stanoviska je smernica MiFID II, sa považovalo za dôležité zaujať stanovisko k celému balíku, keďže účinnosť a užitočnosť iniciatívy Komisie sa zdá byť viditeľnejšia, keď sa posudzuje z perspektívy komplexného rámca zmien.

2.5. Opatrenia na zjednodušenie požiadaviek na informácie stanovené smernicou MiFID II už boli naplánované na roky 2021 a 2022, takže Komisia už na tento účel uskutočnila verejnú konzultáciu. EHSV sa domnieva, že je vhodné usкориť tieto zmeny, aby sa v kritickom štádiu európskeho hospodárstva rýchlo znížili náklady na dodržiavanie predpisov súvisiace s vykonávaním pravidiel smernice MiFID II.

2.6. Komisia navrhovanými zmenami nariadenia (EÚ) 2017/1129 o prospektoch prostredníctvom propagácie „prospektu obnovy EÚ“ a cieľovými úpravami pre finančných sprostredkovateľov, ktoré zahrnujú do svojho balíka opatrení, zavádza zjednodušenia s cieľom skrátiť na 30 strán dĺžku prospektov, ktoré v súčasnosti môžu mať aj viac ako 100 strán.

2.7. Naopak, zmenami nariadenia o sekuritizácii a nariadenia o kapitálových požiadavkách má Komisia v úmysle zlepšiť nástroje, ktoré má bankový systém EÚ k dispozícii, a tým aj jeho schopnosť financovať reálnu ekonomiku. Tieto opatrenia sú v súlade s predchádzajúcim návrhom Európskej komisie, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a (EÚ) 2019/876 v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19.

2.8. Návrh Komisie zameraný na sekuritizáciu nesplácaných úverov má za cieľ podporiť možnosť transformovať nesplácané úvery na obchodovateľné cenné papiere. Sekuritizácia by teda mala umožniť uvoľniť bankový kapitál pre ďalšie úvery a umožniť širšej škále investorov financovať hospodársku obnovu.

2.9. Vo všeobecnosti je cieľom návrhov Komisie efektívne zjednodušenie investičnej dokumentácie, a tým zníženie administratívnej záťaže, čím sa uvoľnia zdroje na investície v rámci rýchleho oživenia hospodárstva.

3. Konkrétne a všeobecné pripomienky

3.1. EHSV víta návrhy Komisie a súhlasí s jej cieľmi. Je naozaj potrebné vynaložiť všetko úsilie v oblasti regulácie s cieľom: i) uľahčiť investovanie do reálnej ekonomiky; ii) podporiť poskytovanie úverov fyzickým osobám a MSP; iii) povzbudiť rekapitalizáciu európskych podnikov a posilnenie úlohy trhov s cennými papiermi vzhľadom na cieľ obnovy.

3.2. EHSV víta zámer zmierniť určité požiadavky finančnej regulácie najmä na spôsobilé protistrany a profesionálnych investorov. V tomto zmysle subjekty v bankovom sektore už uvítali cieľ zjednodušenia, ktorý sleduje Komisia.

3.3. EHSV zo svojej funkcie zástupcu okrem iného spotrebiteľov a občianskej spoločnosti oceňuje rozhodnutie zachovať vysoký stupeň regulácie zameranej na ochranu sporiteľov a neprofesionálnych investorov a snažiť sa o dosiahnutie správnej rovnováhy medzi rôznymi potrebami. Je zrejmé, že zjednodušenie právnych predpisov by nemalo obmedziť záruky pre sporiteľov a menej skúsených investorov, ktorí by sa mali jasne odlišiť od profesionálnych subjektov a spôsobilých protistrán.

3.4. EHSV vo všeobecnosti a v súlade nedávnou správou fóra na vysokej úrovni pre úniu kapitálových trhov požaduje komplexné preskúmanie bankových a finančných pravidiel EÚ s cieľom odstrániť prekryvanie a nezrovnalosti v legislatívne sektora a predovšetkým nahradiť tie ustanovenia (určené na ochranu sporiteľov), ktoré sa ukázali ako neúčinné, nákladné a represívne pre finančné subjekty aj investorov.

3.5. EHSV okrem toho podporuje cieľ Komisie znížiť náklady na dodržiavanie predpisov, ako aj plytvanie materiálnymi zdrojmi, a to výrazným znížením výroby papierovej dokumentácie v prospech digitálnej interakcie. Digitálnymi nástrojmi sa dokáže zabezpečiť rýchlejšia a istejšia interakcia medzi subjektmi a zákazníkmi, ako aj lepšia uchovateľnosť dokumentácie a lepšia environmentálna udržateľnosť.

3.6. Rovnako súhlasne sa výbor stavia k zjednodušeniu informácií o nákladoch a vedľajších poplatkoch za investície, v rámci ktorého sa rozlišujú rôzne úrovne požiadaviek na zverejňovanie informácií v závislosti od toho, či sú protistrany spôsobilé alebo nie. Aj v tomto konkrétnom a špecifickom ohľade je potrebné usilovať sa o správnu rovnováhu medzi potrebou zjednodušenia a potrebou primeranej ochrany sporiteľov a neprofesionálnych investorov.

3.7. Spomedzi najdôležitejších aspektov návrhu, ktorým sa mení smernica MiFID II, by EHSV chcel zdôrazniť tie, ktoré sa týkajú obmedzení a krytia investícií do finančných derivátov v oblasti energetiky. Nazdáva sa však, že by bolo užitočné, keby intervencia na zavedenie výnimiek z krytia rizika (hedžingovej výnimky) pre energetické deriváty zahŕňala možnosti stimulov pre investície do energie z obnoviteľných zdrojov.

3.8. EHSV víta rozhodnutie Komisie potvrdiť pravidlá obmedzujúce využívanie krytia poľnohospodárskymi derivátmi z investícií do poľnohospodárskych výrobkov určených na ľudskú spotrebu. Dôvodom je, že hoci je dôležité a potrebné zabezpečiť rozvoj nových trhov podporou investícií aj prostredníctvom finančných nástrojov, osobitnú pozornosť si zasluhujú poľnohospodárske komodity označené za významné, aby sa zabránilo okrem iného odmeňovaniu využitia na iné než potravinárske účely.

3.9. EHSV oceňuje, že navrhované zmeny zahŕňajú zjednodušenie všetkých prospektov, informačných správ a pravidelných správ, čo môže priniesť úspory potrebné na podporu alternatívnych investícií, a to aj vďaka rozsiahlejšiemu využívaniu digitálnych nástrojov.

3.10. Rovnako pozitívne sa javí aj skrátenie dĺžky prospektov, pretože znižuje náklady na dodržiavanie predpisov v porovnaní s dokumentmi, ktoré boli v praxi často príliš dlhé a ťažko pochopiteľné pre menej skúsených sporiteľov. EHSV preto dúfa, že dôjde k dvojakému zjednodušeniu, a to tak pokiaľ ide o materiálne zdroje určené na splňanie požiadavky na informácie, ako aj o poskytovanie relevantných informácií sporiteľom.

3.11. Komplexné zjednodušenie sektora, ako je dobre zhrnuté v novom modeli „prospektu obnovy EÚ“, by mohlo podporiť prílev likvidity do podnikov a oživenie úrovni kapitálu, ktoré sa znížili počas pandémie COVID-19. Tým by sa uľahčila emisia nových akcií aj pre spoločnosti s malou a strednou trhovou kapitalizáciou, čo by malo za následok zlepšenie prístupu ku kapitálu bez toho, aby sa upustilo od nevyhnutnej ochrany sporiteľov.

3.12. Zmena, ktorou sa navrhuje zvýšiť limit na výnimku z povinnosti uverejniť prospekt zo 75 miliónov EUR na 150 miliónov EUR pri nemajetkových cenných papieroch získaných spoločnosťami prostredníctvom úverových inštitúcií sa javí ako obzvlášť užitočná na posilnenie aktívnej úlohy bánk a úverových inštitúcií pri podpore obnovy. V návrhu Komisie sa predpokladá, že toto zvýšenie limitu na oslobodenie od prospektu je dočasné. EHSV sa však domnieva, že by v tomto opatrení bolo vhodné pokračovať aj po kríze tam, kde podporuje účinnú diverzifikáciu foriem financovania podnikov a približuje MSP ku kapitálovému trhu.

3.13. EHSV oceňuje cieľ zjednodušiť sekuritizácie menej prísny prudenciálnym zaobchádzaním, ak sa týkajú nesplácaných úverov, čím sa bankám umožní odbremeniť svoje súvahy, čo povedie k zvýšeniu ich úverovej kapacity. Je však potrebné venovať veľkú pozornosť tomu, aby sa zabezpečilo, že toto zjednodušenie nebude v konečnom dôsledku výhodné len pre subjekty špecializované na nesplácané úvery, čo by podniky vystavilo ďalším ťažkostiam, ak by sa banky zbavovali svojich nesplácaných úverov príliš rýchlo.

3.14. Hoci EHSV súhlasí s cieľom návrhov Komisie, poukazujúc osobitne na návrhy týkajúce sa sekuritizácie nesplácaných úverov sa domnieva, že opatrenia by mali byť rozsiahlejšie, než sa navrhujú.

3.15. Najnovšie návrhy, ktoré predložila Komisia, ozaj sledujú správny cieľ zaviesť osobitné pravidlá pre problémové expozície v snahe odlišiť ich v niektorých ohľadoch od splácaných úverov. Treba však poznamenať, že celý platný regulačný rámec pre nesplácané úvery je v istých ohľadoch nedostatočne pružný, čo môže mať silný vplyv na reálnu ekonomiku, predovšetkým na MSP, a to najmä v súčasnej hospodárskej situácii oslabenej pandemiou.

3.16. Odkazuje sa najmä na nariadenie o zabezpečovacom mechanizme nesplácaných úverov, v ktorom sa vyžaduje znehodnotenie nesplácaných úverov podľa prísneho harmonogramu a kde sa málo doceňuje skutočná ekonomická hodnota záruky týchto úverov (alebo sa dokonca nedoceňuje vôbec). Ak sa takýto rámec zdal byť ťažko zosúladiteľný s realitou sekundárneho trhu s nesplácanými úvermi pred pandemiou, je jednoduché si predstaviť, ako bude ešte problematickejší v hospodárskom prostredí po pandémii. Preto by sa v nariadení o zabezpečovacom mechanizme malo ustanoviť aspoň dočasné pozastavenie alebo prekalibrovanie kriviek účelového viazania. Zdôrazňujeme tiež, že pravidlo „90 dní po splatnosti“ by sa malo dočasne zmierniť vzhľadom na núdzovú situáciu spôsobenú ochorením COVID-19, aby sa zabránilo negatívnemu sociálnemu vplyvu takejto krátkej lehoty.

3.17. EHSV si uvedomuje, že návrh obsiahnutý v balíku zmien na uľahčenie oživenia kapitálového trhu, ktorý predložila Európska komisia, je zameraný na riešenie dôsledkov pandémie COVID-19, nemôžeme však upustiť od zdôrazňovania toho, že ustanovenia o minimálnom krytí strát pri problémových expozíciách stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/630 nie sú v súčasnosti dostatočné na riešenie hospodárskych dôsledkov pandémie, a preto by sa mali dočasne zmierniť.

3.18. Okrem návrhov týkajúcich sa sekuritizovaných úverov, ktoré predložila Komisia, by sa aj zaobchádzanie s nesplácanými úvermi odkúpenými špecializovanými subjektmi a finančnými inštitúciami bez využitia sekuritizácií, malo viac zefektívniť v porovnaní so súčasnou situáciou a platnými prudenciálnymi pravidlami tým, že sa vylepší článok 127 CRR. Súčasný právny rámec vytvára paradoxné demotivačné faktory v dôsledku nadmernej absorpcie kapitálu finančnými inštitúciami, ktoré nakupujú nesplácané úvery na sekundárnom trhu.

3.19. To poskytuje výhodu fondom, ktoré sa špecializujú na nadobúdanie nesplácaných úverov a sú v niektorých prípadoch vo vlastníctve finančných subjektov mimo Európy, na ktoré sa úplne nevzťahuje regulačný rámec EÚ a ustanovenia nariadenia CRR. To vedie k paradoxnej situácii, keď dochádza k porušovaniu zásady „rovnaké riziko, rovnaké pravidlá“, takže hrozí, že sa dôraz, ktorý kladie EÚ na vnútornú reguláciu, ukáže byť prospešný pre tých, ktorí pôsobia na jednotnom európskom trhu, pričom si svoje sídlo a kapitál nechávajú mimo EÚ, a aspoň čiastočne mimo jej systému pravidiel.

V Bruseli 29. októbra 2020

Predsedníčka
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Christa SCHWENG
